

In vogelvlucht door
het Armoede-onderzoek 2019
naar hulpverlening door
kerkelijke organisaties in Nederland

We gaan in vogelvlucht door het onderzoek Armoede in Nederland 2019 naar hulpverlening door kerkelijke organisaties in Nederland

Ons onderzoek laten we deze keer vergezeld gaan van een bundel met verhalen over armoedebestrijding en achtergrond artikelen

publieksverslag

Arm. En wat doet de kerk?

Armoede-onderzoek 2019 naar hulpverlening door kerkelijke organisaties in Nederland

Knooppunt
Kerken en
Armoede

Zichtbaar maken wat kerken doen

Dit zei iemand tegen ons tijdens ons onderzoek:

Zichtbaar maken wat kerken doen

- *‘Wat kerken doen, wordt vaak vanzelfsprekend gevonden’*

Zichtbaar maken wat kerken doen

- *‘Wat kerken doen, wordt vaak vanzelfsprekend gevonden’*
- Driejaarlijks onderzoek onder diaconieën en caritas-instellingen

Zichtbaar maken wat kerken doen

- *‘Wat kerken doen, wordt vaak vanzelfsprekend gevonden’*
- Driejaarlijks onderzoek onder diaconieën en caritas-instellingen
- Achtste editie sinds 2002

Zichtbaar maken wat kerken doen

- *‘Wat kerken doen, wordt vaak vanzelfsprekend gevonden’*
- Driejaarlijks onderzoek onder diaconieën en caritas-instellingen
- Achtste editie sinds 2002
- Meerderheid kerken en geloofsgemeenschappen doet mee

Zichtbaar maken wat kerken doen

- *‘Wat kerken doen, wordt vaak vanzelfsprekend gevonden’*
- Driejaarlijks onderzoek onder diaconieën en caritas-instellingen
- Achtste editie sinds 2002
- Meerderheid kerken en geloofsgemeenschappen doet mee
- Meer dan 3.000 enquêtes uitgezet, bijna 500 reacties

Deelnemende kerken en
organisaties aan het Armoede-
onderzoek 2019:

Christelijke
Gereformeerde Kerken
in Nederland

Algemene
Doopsgezinde
Sociëteit

Remonstrantse
Broederschap

Evangelische
Broedergemeente

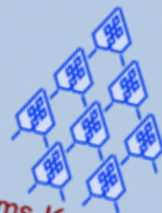
Nederlands
Gereformeerde
Kerken

Vincentiusvereniging
Nederland

Knooppunt Kerken
en Armoede

Rooms-Katholieke
Kerk in Nederland

Gemeenten
aangesloten bij
Missie Nederland

Oud-Katholieke
Kerk van Nederland

Landelijk Katholiek
Diaconaal Beraad

Gereformeerde
Kerken
Vrijgemaakt

Protestantse
Kerk

Kerk in Actie

Raad van Kerken
in Nederland

Knooppunt

Kerken en

Armoede

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

- Niet alleen geld, ook uren

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

- Niet alleen geld, ook uren
- 1.341.059 uur door kerkelijke vrijwilligers

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

- Niet alleen geld, ook uren
- 1.341.059 uur door kerkelijke vrijwilligers
- Vergelijkbaar met 716 fte aan ervaren MBO-professionals

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

- Niet alleen geld, ook uren
- 1.341.059 uur door kerkelijke vrijwilligers
- Vergelijkbaar met 716 fte aan ervaren MBO-professionals
- Waarde kerkelijke vrijwilligerstijd: € 40.218.812

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

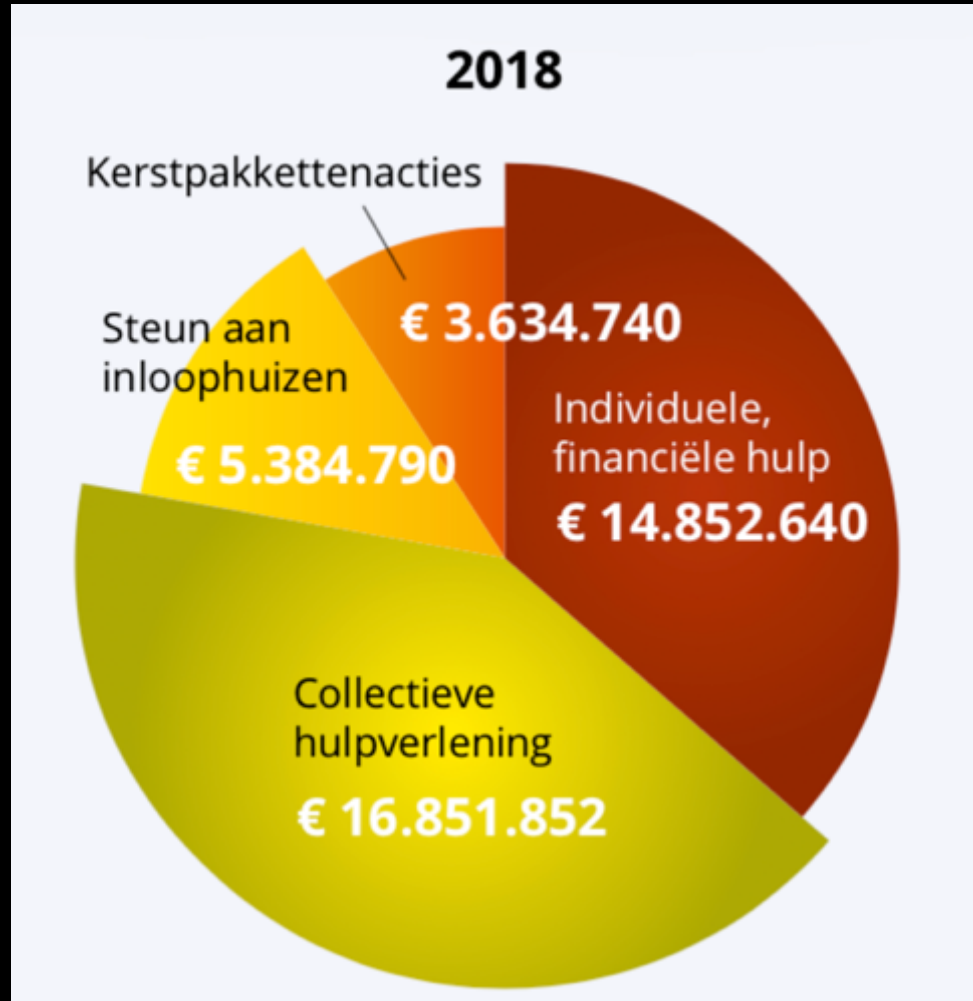
- Niet alleen geld, ook uren
- 1.341.059 uur door kerkelijke vrijwilligers
- Vergelijkbaar met 716 fte aan ervaren MBO-professionals
- Waarde kerkelijke vrijwilligerstijd: € 40.218.812
- Maar we doen dit natuurlijk pro Deo

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

- Niet alleen geld, ook uren
- 1.341.059 uur door kerkelijke vrijwilligers
- Vergelijkbaar met 716 fte aan ervaren MBO-professionals
- Waarde kerkelijke vrijwilligerstijd: € 40.218.812
- Maar we doen dit natuurlijk pro Deo

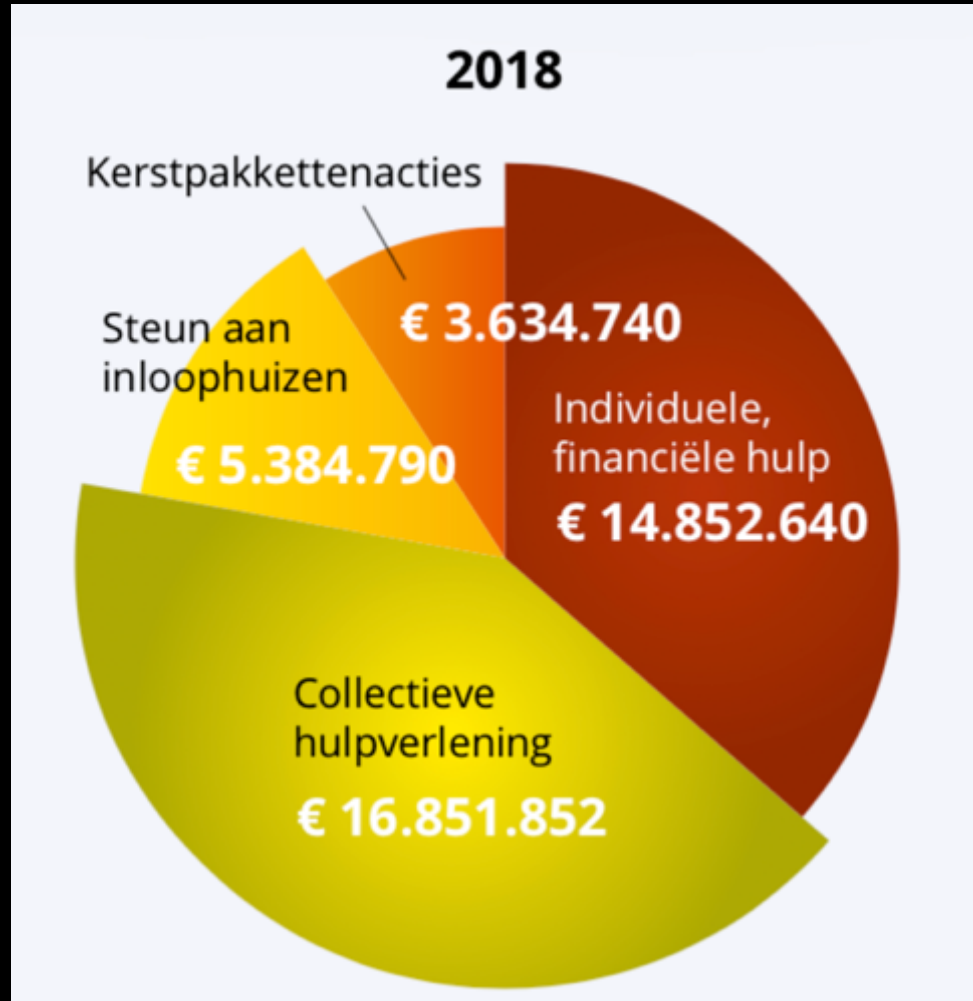
‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2018: € 40.724.022

Wat gaven we in geld in 2018? Bovenaan en met de klok mee: kerstpakketten: 3,6 miljoen, individuele hulp: 14,8 miljoen, collectieve hulp: 16,8 miljoen en steun aan inloophuizen: 5,4 miljoen. Totaal 40.7 miljoen

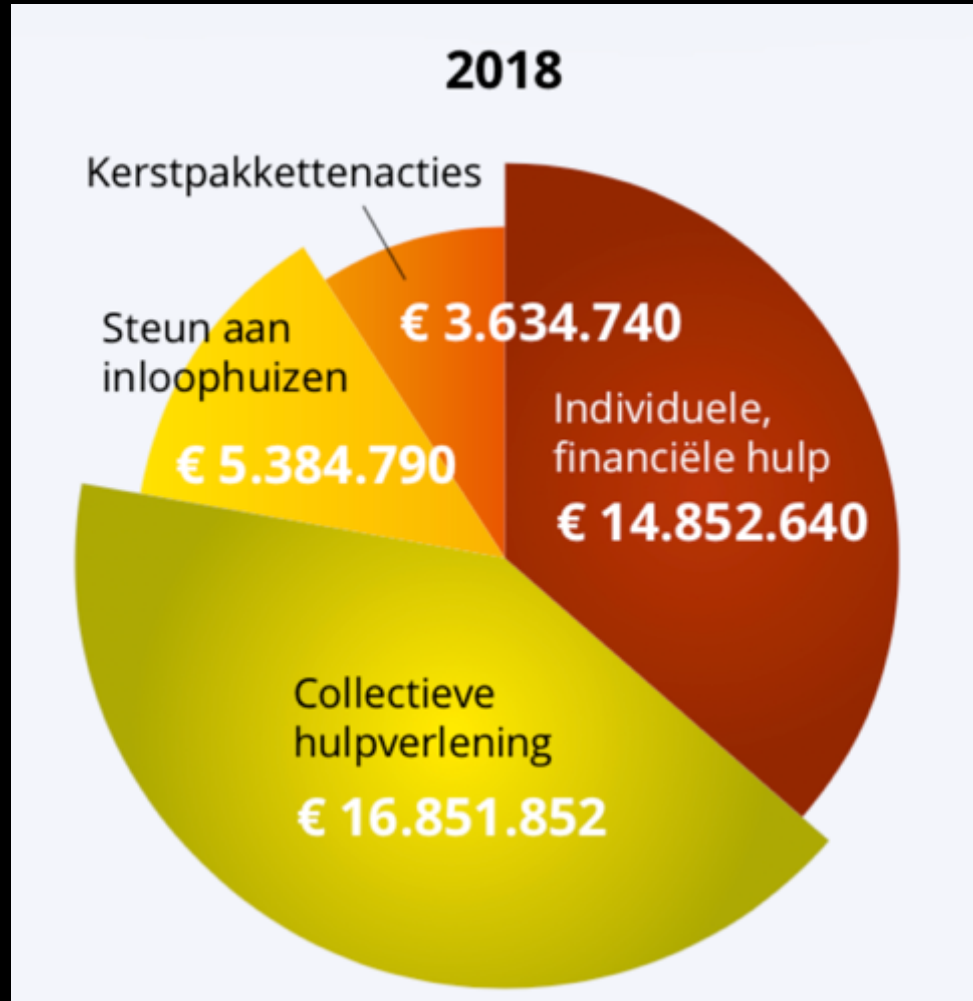
‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2012: € 29.129.434

2018: € 40.724.022

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

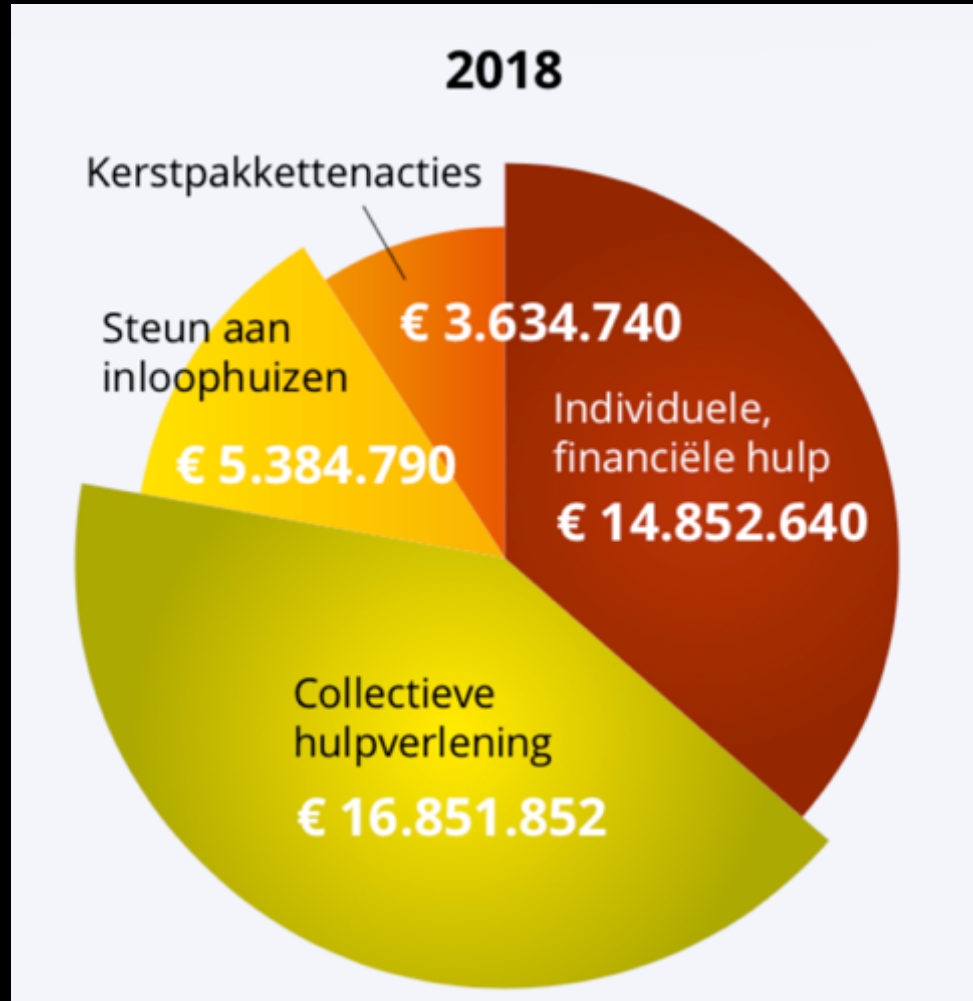

2012: € 29.129.434

2015: € 36.007.775

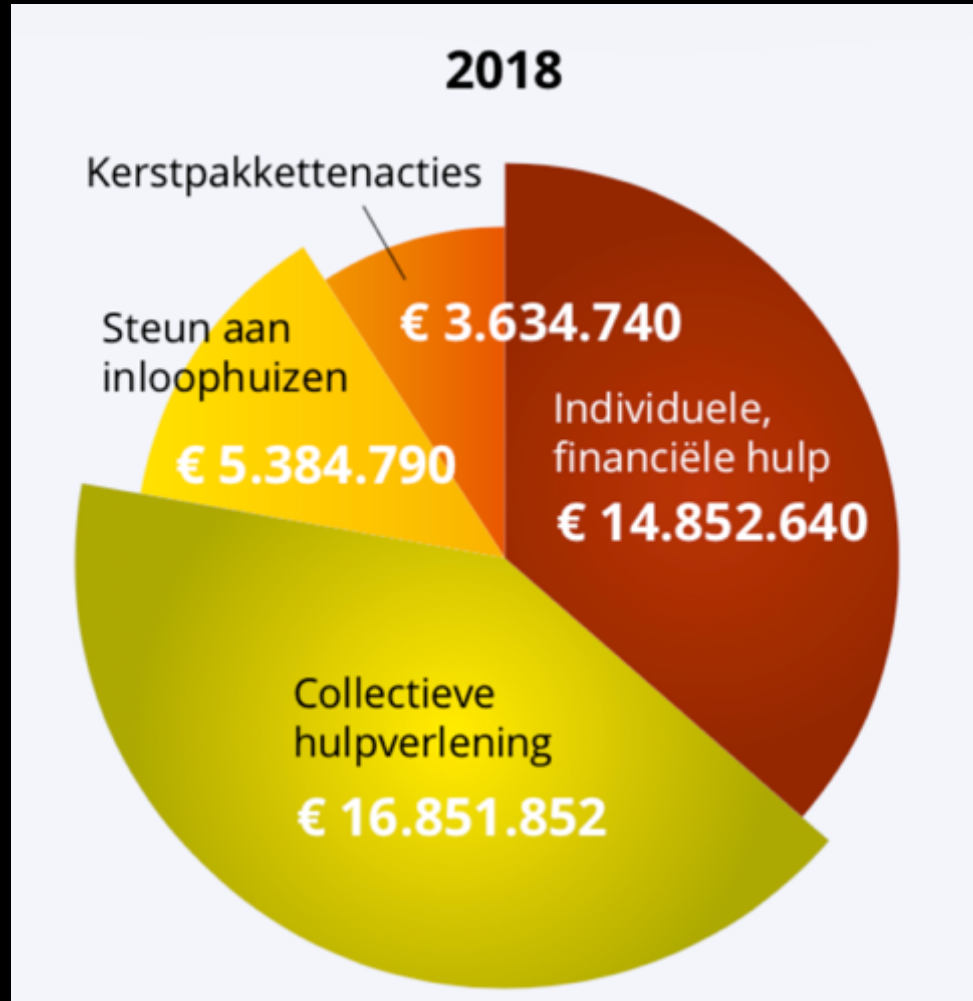
2018: € 40.724.022

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2018: € 40.724.022
+ uren € 40.218.812

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2018: € 40.724.022

+ uren € 40.218.812

Totaal € 80.942.834

Maar we hebben dit onderzoek niet gehouden om eens te laten zien hoeveel geld we weggeven. Het gaat ons om de mens in armoede. Dit zijn wat citaten uit onze bundel met verhalen over armoede.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

*‘Door actief te luisteren ontmoeten
pioniers mensen in armoede.’*

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Hier kennen
ze mijn naam’

‘Door actief te luisteren ontmoeten
pioniers mensen in armoede.’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Hier kennen
ze mijn naam’

‘Door actief te luisteren ontmoeten
pioniers mensen in armoede.’

‘Het is prachtig om te zien
hoe open de sfeer is en
hoe mensen elkaar tot
steun zijn.’

Knooppunt

Kerken en

Armoede

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Hier kennen
ze mijn naam’

‘Door actief te luisteren ontmoeten
pioniers mensen in armoede.’

Een zelfstandige vrouw dankzij
het Noodfonds

‘Het is prachtig om
hoe open de sfeer is
hoe mensen elkaar
steun zijn.’

Knooppunt

Kerken en

Armoede

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

Met azc-bewoners op de fiets naar Austerlitz

‘De kinderen vinden het geweldig’ Hier kennen ze mijn naam’

... lief te luisteren ontmoeten
pioniers mensen in armoede.’

‘Het is prachtig om
hoe open de sfeer
hoe mensen elkaar
steun zijn.’

Een zelfstandige vrouw dankzij
het Noodfonds

Knooppunt

Kerken en

Armoede

Terug naar de cijfers. Welke ontwikkeling zien we in de groepen die in financiële problemen zitten? U ziet de top tien genoemde groepen

'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Meest genoemde groepen in financiële problemen (top 10)

Asielzoekers en vluchtelingen

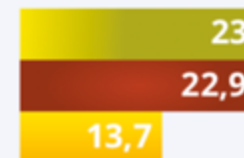
Ouderen (65-plus)

Alleenstaande ouders met kinderen

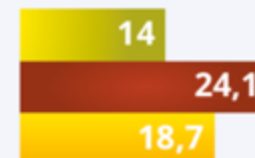
Gezinnen waarin slechts 1 persoon betaald werkt

Mensen zonder betaald werk

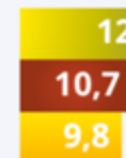
Mensen met restschuld hypotheek

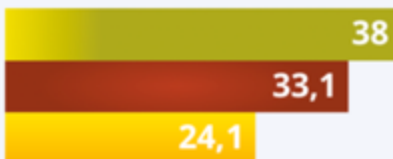
Mensen met psychische problemen

Mensen met onvolledige AOW

Mensen met een chronische ziekte of beperking

ZZP'ers / kleine ondernemers

Knooppunt

Kerken en

Armoede

Asielzoekers en vluchtelingen staat deze keer bovenaan.
De vorige keer waren dat nog mensen zonder betaald
werk.

'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Meest genoemde groepen in financiële problemen (top 10)

Asielzoekers en vluchtelingen

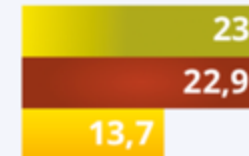
Ouderen (65-plus)

Alleenstaande ouders met kinderen

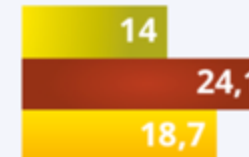
Gezinnen waarin slechts 1 persoon betaald werkt

Mensen zonder betaald werk

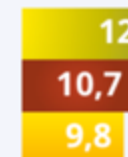
Mensen met restschuld hypotheek

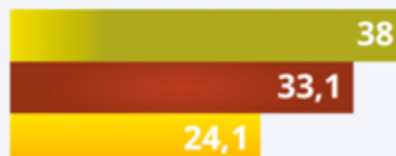
Mensen met psychische problemen

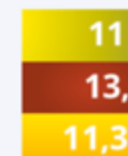
Mensen met onvolledige AOW

Mensen met een chronische ziekte of beperking

ZZP'ers / kleine ondernemers

Een verontrustende stijging zien we bij mensen met een chronische ziekte of een beperking.

'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Meest genoemde groepen in financiële problemen (top 10)

Asielzoekers en vluchtelingen

Alleenstaande ouders met kinderen

Mensen zonder betaald werk

Mensen met psychische problemen

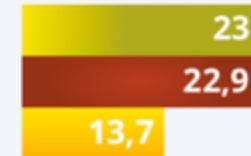
Mensen met een chronische ziekte of beperking

Ouderen (65-plus)

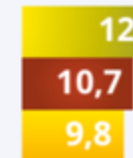
Gezinnen waarin slechts 1 persoon betaald werkt

Mensen met restschuld hypotheek

Mensen met onvolledige AOW

ZZP'ers / kleine ondernemers

Ook viel ons op dat eenverdieners vaker gezien worden onder de groep in financiële problemen.

'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Meest genoemde groepen in financiële problemen (top 10)

Asielzoekers en vluchtelingen

Alleenstaande ouders met kinderen

Mensen zonder betaald werk

Mensen met psychische problemen

Mensen met een chronische ziekte of beperking

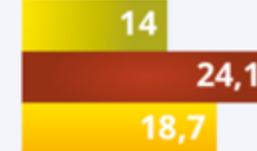
Ouderen (65-plus)

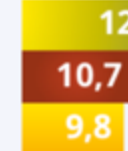
Gezinnen waarin slechts 1 persoon betaald werkt

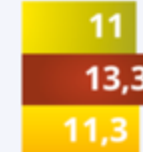
Mensen met restschuld hypotheek

Mensen met onvolledige AOW

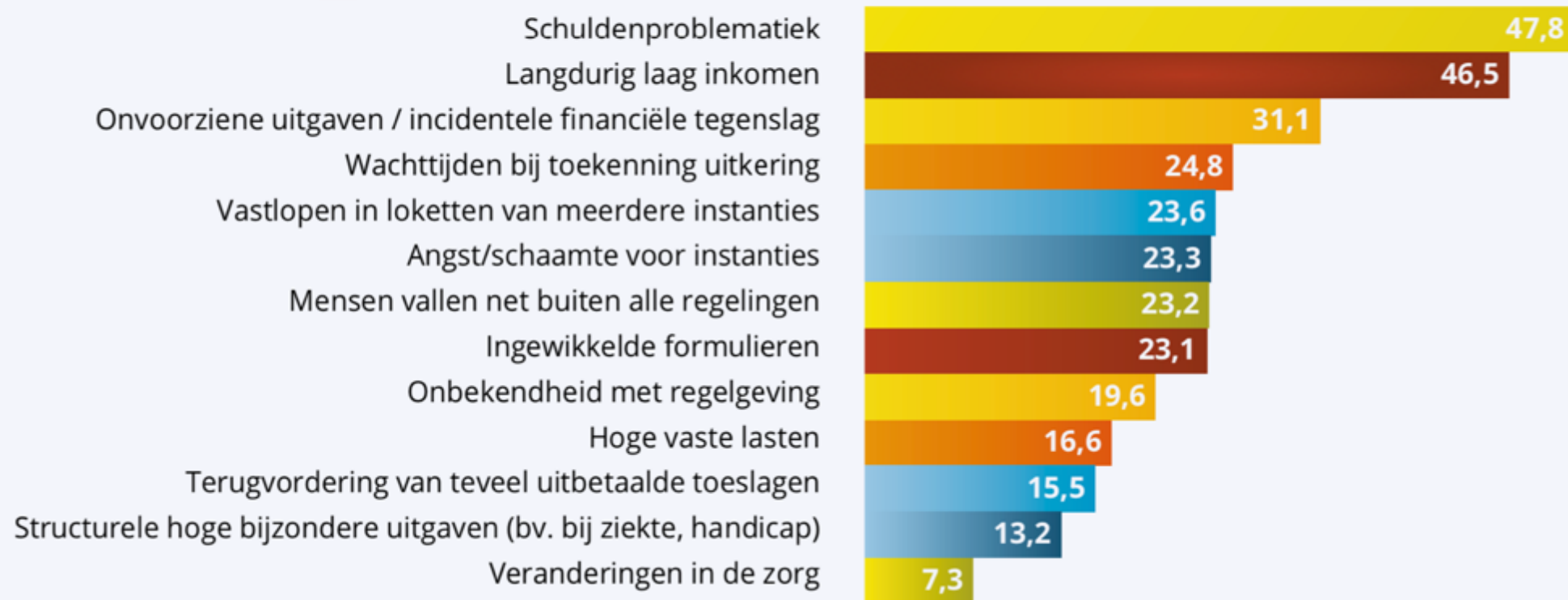
ZZP'ers / kleine ondernemers

Om welke reden komen mensen naar ons toe? U ziet de
Top 10 genoemde problemen van mensen

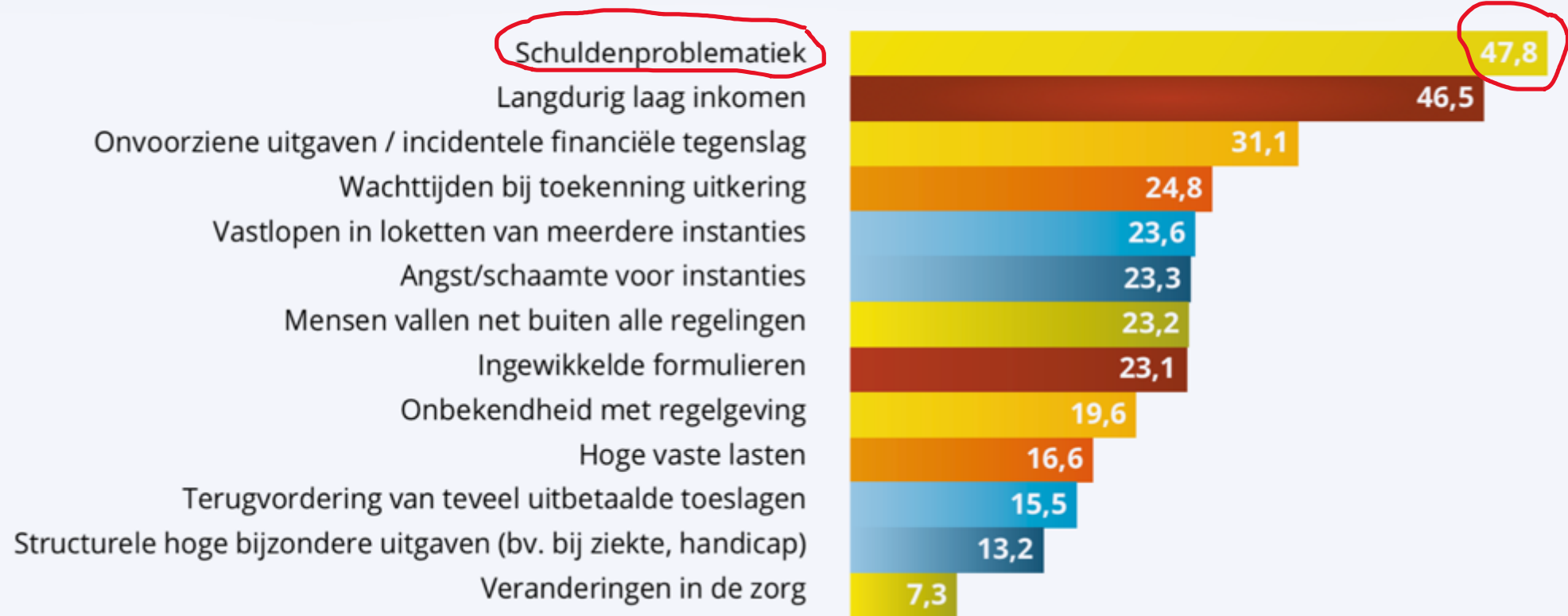
‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

Problemen die diaconale organisaties vaak of regelmatig tegenkomen (2018)

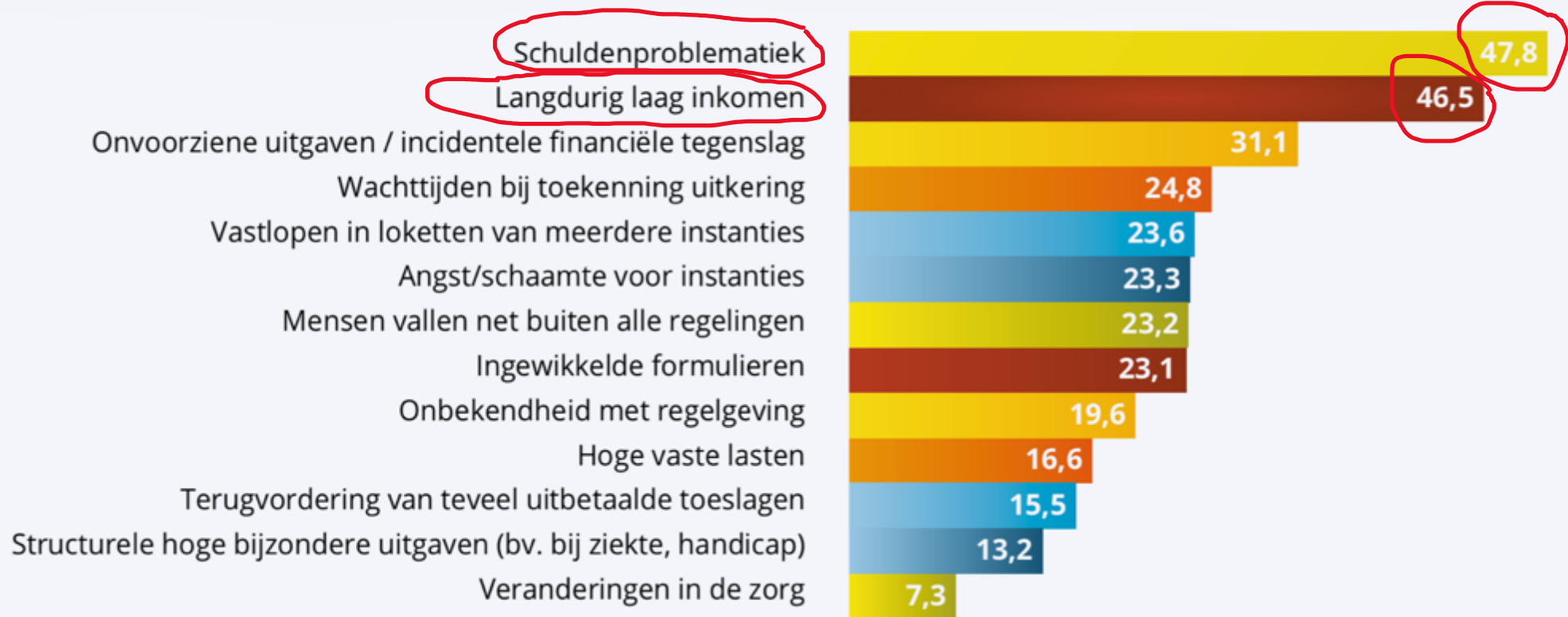
'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Problemen die diaconale organisaties vaak of regelmatig tegenkomen (2018)

'Zichtbaar maken wat kerken doen'

Problemen die diaconale organisaties vaak of regelmatig tegenkomen (2018)

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

6 conclusies & aanbevelingen aan overheid en kerken

Conclusie 1: De kerkelijke betrokkenheid bij projecten die directe aandacht en hulp bieden aan kwetsbare groepen is toegenomen. De diaconale organisaties werken laagdrempelig en mensgericht. Laagdrempelig helpen zorgt ervoor dat kerken groepen bereiken die bij de overheid nog buiten beeld zijn.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

1. Laagdrempelig helpen

***‘Mensen krijgen hier aandacht en rust.
Dan komen de vragen vanzelf.’***

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

1. Laagdrempelig helpen

***‘Mensen krijgen hier aandacht en rust.
Dan komen de vragen vanzelf.’***

Overheid: ga na of u de activiteiten vanuit geloofsgemeenschappen voor mensen in armoede kent. Ga het gesprek aan waar u elkaar kunt versterken.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

1. Laagdrempelig helpen

***‘Mensen krijgen hier aandacht en rust.
Dan komen de vragen vanzelf.’***

Overheid: ga na of u de activiteiten vanuit geloofsgemeenschappen voor mensen in armoede kent. Ga het gesprek aan waar u elkaar kunt versterken.

Kerken: ga naar de plekken waar mensen in armoede samenkomen en ga met hen in gesprek.

Hoofdconclusie 2: Armoede is geen taboe meer in kerken. De hulpverlening vindt vooral plaats in samenwerking met andere geloofsgemeenschappen en organisaties. Maar er is nog wel werk te doen, zeker wat betreft samenwerken met burgerlijke overheid en het informeren van de eigen achterban.

U ziet een groep Amsterdammers op bezoek bij kerkleden in Hoogeveen. In onze bundel leest u hun verhaal.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2. Taboe doorbreken

***‘Het mooie is: als je elkaar leert kennen,
vallen verschillen weg.’***

2.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2. Taboe doorbreken

***‘Het mooie is: als je elkaar leert kennen,
vallen verschillen weg. ‘***

Kerken: communiceer meer met de eigen
achterban over armoede.

2.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

2. Taboe doorbreken

***‘Het mooie is: als je elkaar leert kennen,
vallen verschillen weg. ‘***

Kerken: communiceer meer met de eigen
achterban over armoede.

2.

Overheid: werk aan de goede bejegening van
mensen en beschouw mensen in armoede
als mensen in nood.

Hoofdconclusie 3: Kerken helpen zonder onderscheid van personen en vooral op de terreinen van eerste levensbehoeften.

Een krachtig middel om elkaar te ontmoeten is: samen eten.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

3. Samen eten

‘Prachtig om te zien hoe open de sfeer is en hoe mensen elkaar tot steun zijn.’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

3. Samen eten

‘Prachtig om te zien hoe open de sfeer is en hoe mensen elkaar tot steun zijn.’

Overheid: schuif eens bij aan zo’n plek van samenkomen en luister naar de verhalen van de aanwezigen.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

3. Samen eten

‘Prachtig om te zien hoe open de sfeer is en hoe mensen elkaar tot steun zijn.’

Overheid: schuif eens bij aan zo’n plek van samenkomen en luister naar de verhalen van de aanwezigen.

Kerken: vergeet het aspect ontmoeting niet bij initiatieven rond voedsel, eten en maaltijd.

Hoofdconclusie 4: De overheid kan meer doen aan het voorkomen van armoede door het verminderen van bureaucratie, vereenvoudiging van regelgeving, en meer één loket beleid. De overheid kan meer doen aan het voorkomen van armoede door zeer kwetsbare groepen meer en gericht te ondersteunen en door de eigen bijdragen aan zorgkosten te verlagen.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

4. Zelfredzame burgers?

‘Op papier klopt het, in de praktijk komen mensen die wat minder capaciteiten hebben in drijfzand terecht .’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

4. Zelfredzame burgers?

‘Op papier klopt het, in de praktijk komen mensen die wat minder capaciteiten hebben in drijfzand terecht .’

Overheid: verminder de bureaucratie, ontwikkel één loket-beleid.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

4. Zelfredzame burgers?

‘Op papier klopt het, in de praktijk komen mensen die wat minder capaciteiten hebben in drijfzand terecht .’

Overheid: verminder de bureaucratie, ontwikkel één loket-beleid.

Kerken: vertel de overheid over je ervaringen rond hulpverlening.

Hoofdconclusie 5: Kinderen in armoede zijn vrij goed in beeld bij de kerken. Tegelijk leert het onderzoek dat er nog niet zo veel beleid is ontwikkeld rond activiteiten voor kinderen in armoede
Kinderen helpen om hun zorgen te vergeten, het is prachtig werk

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

5. Kinderen en armoede

‘We zien de kinderen genieten tijdens de fietstocht die we organiseren. Ze zijn blij en uitgelaten. ’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

5. Kinderen en armoede

‘We zien de kinderen genieten tijdens de fietstocht die we organiseren. Ze zijn blij en uitgelaten.’

Overheid: gezien de grote problemen die er zijn is het dringend gewenst de leeftijd voor jeugdbeleid te verhogen van 18 naar 21 jaar.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

5. Kinderen en armoede

‘We zien de kinderen genieten tijdens de fietstocht die we organiseren. Ze zijn blij en uitgelaten.’

Overheid: gezien de grote problemen die er zijn is het dringend gewenst de leeftijd voor jeugdbeleid te verhogen van 18 naar 21 jaar.

Kerken: ontwikkel meer activiteiten voor kinderen in armoede.

Hoofdconclusie 6: Er zijn in 2018 meer aanvragen voor hulp, er is meer toegekend in individuele en collectieve hulp, in kerstpakkettenacties en bij ondersteuning van inloophuizen, en er zijn door meer mensen meer uren gestoken in het werk. Kerken helpen zonder onderscheid van personen en vooral op de terreinen van eerste levensbehoeften, sociaal netwerk, maaltijden, kleding, onderdak.

Uit ons onderzoek viel op dat Noodfondsen een grotere rol innemen dan voorheen.

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

6. Noodfonds in opkomst

‘Het Noodfonds gaf haar een lening zodat ze alle schuldeisers in één keer af kon betalen.’

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

6. Noodfonds in opkomst

‘Het Noodfonds gaf haar een lening zodat ze alle schuldeisers in één keer af kon betalen.’

Kerken: werk zoveel mogelijk samen met andere kerken en maatschappelijke organisaties. Samen ben je sterker!

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

6. Noodfonds in opkomst

‘Het Noodfonds gaf haar een lening zodat ze alle schuldeisers in één keer af kon betalen.’

Kerken: werk zoveel mogelijk samen met andere kerken en maatschappelijke organisaties. Samen ben je sterker!

Overheid: communiceer goed over al uw beschikbare voorzieningen, liefst op die plaatsen waar mensen voor hulpverlening samenkomen.

Wilt u meer weten?

Lees onze kennisbundel, die u vandaag krijgt. Extra exemplaren zijn voor 5 euro na te bestellen.

Op de website knooppuntkerkenenarmoede.nl vindt u het onderzoeksrapport zoals dat vandaag overhandigd wordt aan staatssecretaris mevrouw Van Ark

‘Zichtbaar maken wat kerken doen’

Volledige onderzoeksresultaten:
knooppuntkerkenenarmoede.nl